

Szerkesztőiroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 196. szám.

Szerda, augusztus 27.

A rezervisták.

— aug. 27.

A balkáni vérengzés elmúlt s a há-
boru veszedelme nyugszik, ha végképpen
nem is ült el. Mi itt, a Nyugat gránicán,
őrei a fegyveres békének, a civilizációnak,
Európának: szintén hazabocsáthatjuk hadi
erőnk fölöslegét, a sorkatonasággal egy
vonalban harcoló tartalékosokat.

A fegyvert öltött polgárok visszatér-
tek munkás foglalkozásukhoz, melynek
kényszerű szünete annyi nyomorúságot
hozott rájuk és a hozzájuk tartozókra,
annyi veszteséget a munkából élő nem-
zetre és vagyónára.

Megkönnyebbülten lélegzünk föl, hogy
a líderenyomás elmúlt tőlünk és a haza-
tért rezervista folytatja a maga mester-
ségét és nem áll őrt fagyos éjszakában,
nem bujik meg védett árokban ellenséges
golyó elől, nem kénytelen naponta el-
játszani a hálalós kockajátékot a maga
életével, a családja üdvösségével.

Es mégis most, hogy vérengzés nél-
kül is tisztességgel megóvtuk érdekein-
ket, büszkén tekintünk vissza azokra a
hónapokra, amelyeket tartalékosaink
fegyverben töltöttek. Mert a derék polgá-
rok derék katonáknak bizonyultak.

A haderő legfőbb vezérférfiai a magas-
talas lelkes hangján szólnak arról a kö-
telességtudásról, fegyelmzettiségről, hü-
ségről, kitartásról, amelyet a polgári ka-
tonaságnál észleltek. S mielőtt elbocsáta-
nák a tartalékosokat, a nagy nyilvános-
ság előtt még egyszer megrázzák a baj-
társak kezét és megköszönik nekik hü-
odaadásukat.

Mi is megköszönjük nekik, amit a
haza védelmében tettek, türtek, elszenved-
tek. Mert bennünk még elevenebben él
annak a tudata, hogy áldozásuk a hazá-
nak szól, nem a hadseregnek. Mint ahogy
a hadsereg is nem önmagáért van, hanem
csak eszköze javaink megtartásának, éle-
tünk megőrzésének, véren szerzett hazai
földünk sértetlenségének, nemzeti becsü-
letünk ragyogó tisztaságának.

Megköszönjük nekik és tüntető sze-
retettel, meleg ünnepléssel háláljuk meg a
nehéz hónapok kemény munkáját, álmat-
lan virrasztását, nélkülözését és önfelá-
dozását. Amerre ezek a csapatok meg-
jelennek, mindenütt a katonai felsőbbség
lelkes dicsérete és a polgárság megértő
szeretete egyesülten koszoruzza meg őket.
Es ünneplésükben teljes harmóniával érti
és találja meg egymást ez a két tényező,
amelyet oktalanlás, meggondolatlanlás,
az egyesek büne és mulasztása oly gyak-
ran és oly fájdalmasan állít szembe egy-
mással.

Nyugodt lehet a magyar haza, amíg
fegyverbe öltözött polgárai örököndnek ha-
tárain. A generalisok magaslatják ezek-

ben a polgároknak a különleges katonai
erényeket. Mi, polgárok pedig úgy érez-
zük, hogy a hűség, a kitartás, a lemondás,
az önös érdek föláladozása a köz érdekei-
nek, a fegyelem tisztelete különleges pol-
gári erények. Es ezek a polgári erények
ékesítik elsősorban a katonát, ezek teszik
biztossá határainkat, ezek fényében tűn-
dököl uj ragyogással a vitéz magyar
nemzet hirneve.

HIREK.

Az iskolaév küszöbén.

— A beiratások. —

Nagybeeskerek, aug. 27.

Augusztus végén vagyunk s aikonyo-
dik immár az arany szabadság napja.
Még egy hét a világ a diákembernek s
azután apraja-nagyja bevonul a tudás
templomainak falai közé, amit a diákok
ugyan másképp neveznek, de mire végig-
röpték a padjait, ők is hajlandók elis-
merni, hogy megkülönböztetett titulus jár
azoknak a szürke fehérre meszelt helyi-
ségeknek, ahonnan azután a tudás tarisz-
nyájával az életbe kerülnek. Kinek keve-
sebb, kinek több van a tarisznyájában, de
valami van mindegyikében, aminek hasz-
nát veheti az életben.

Most azonban még hiába, kénytelen
rabságnak veszi a diáksereg az iskolai
életet, különösen azután a nagy szabad-
ság után, amelyben most van részük ami-
kor semmi gondjuk sincs.

A közeledő iskolaév meglátszik raj-
tuk is, a tanárokon, a szülőkön, az iskolá-
kon és főleg a könyvkereskedéseken is.
A diákok kissé csöndesebbek, a tanároknak
nagyobb respektussal köszöntgetnek,
a tanárok is sóhajtanak egyet-kettőt, a
szülők arcára gyül a gond, szaporodnak
homlokukon a ráncok, az iskolákat ala-
posan kitisztogatták s a fapadok méla-
busan várják a faragesálást és a tinta-
foltokat, csupán a könyvkereskedők arca
derül, amint előkészíti az újabb és leg-
újabb kiadású tankönyvek tömegét,
amelylyel a sok tankönyvíró kiszedi a
szülők zsebeiből a keserves filléreket.

Az iskolák azután szaporán öntik
a beiratási értesítéseket s hogy teljes le-
gyen a krónika, itt adjuk egy csomóban
a beiratásokról szóló tudnivalókat a nagy-
beeskereki iskolákban:

A főgimnáziumban.

Az 1913—14-iki iskolaévre a főgimnáziumban a beiratás szeptember 1-én, 2-án és 3-án történik. A magán- és pótvizsgálatokat augusztus hó 30-án tartják meg. A beiratás alkalmával minden tanuló tartozik fizetni: 4 K felvételi díjat, 2 K-t az ifjúsági könyvtárra, 3,60 K-t az országos nyugdíjalapra és 1 K-t az évi értesítőre; I. félévi tandíj fejében a tanulók 30 K-t fizetnek. Beiratásra szülő vagy gyám kíséretében kell jelentkezni, levélben vagy írásban való jelentkezésnek nincs helye. A felvételnél az intézetbe először lépő tanuló születési (keresztlevél) és előbbi évi iskolai bizonyítványát vagy értesítőjét, valamint oltási, 12 éven tul újraoltási bizonyítványát tartozik bemutatni. A gimnázium I. osztályába olyan tanuló jelent-

kezhetik, aki 9-ik életévét betöltötte s a
népiskola IV-ik osztályát sikerrel elvé-
gezte. Tizenkét évnél idősebb tanuló fel-
vétéléről a tanártestület határoz.

Az áll. felső kereskedelmi és polgári iskolában.

A nagybeeskereki áll. felső kereske-
delmi iskolában a beiratások már július-
ban voltak s szeptemberben csak kivéte-
lesen, indokolt esetekben jelentkezhetnek
fölvételre a tanulók elsőjén és másodikán.

Az állami polgári fiúiskolában a be-
iratások szeptember 1-én, 2-ikán és 3-ikán
lesznek a délelőtti órákban. A tandíj
12 korona.

A zárdaiskolában.

Az Iskolánövérk vezetése alatt álló
rk. 6 osztályu elemi népiskolába, a 4 osz-
tályu elemi magániskolába, a polgári
leányiskolába, valamint a női kereskedelmi
szaktanfolyamba a beiratások szept. hó
1-én, 2-ikán és 3-ikán tartatnak meg d. e.
8—12-ig, délután 3—5-ig. Szeptember hó
4-ikén ünnepélyes „Veni sancte” isten-
tisztetéssel kezdetét veszi az 1913—14.
tanév s abban a rendes oktatás.

A Messinger-féle leánynevelő-intézetben.

A helybeli Messinger Karolin-féle
leánynevelő-intézet elemi, polgári, keres-
kedelmi továbbképző tanfolyamba a be-
iratások az 1913—14. isk. évre szept. hó
1., 2., 3. és 4-én eszközöltetnek d. e.
8—12-ig, d. u. 2—6-ig. Szeptember 5-ikén
fél 9 órakor ünnepélyes istentisztelet és
az iskolaév megnyitása. A felvételi, ja-
vitó- és pótvizsgák szept. 4-én d. u. tar-
tatnak meg.

Az állami elemi iskolákban

az 1913—14. tanévre a beiratások szeptem-
ber hó 1., 2., 3., 4. és 5. napjain eszköz-
öltetnek mindig csak délelőtt 8-tól 11-ig.
Szeptember hó 6-ikán délelőtt fél 9 óra-
kor isteni tisztelet, utána folytatása a be-
iratásoknak. A rendes tanítás szeptem-
ber 9-én kezdődik. Minden tanuló 50 fill-
ért fizet beiratási díj fejében, mely ki-
zárólag az ifjúsági és tanítói könyvtár
gyarapítására fordítatik. Az évvégi érte-
sítőért 40 fillér szedetik. Uj tanulók az
időszaki értesítő-könyvecskéért külön 18
fillért fizetnek. A beiratásnál a tanuló szü-
lei vagy gyámja, vagy ezek megbízottja
kíséretében tartozik az igazgatónál és az
illető osztálytanítónál értesítő-könyvecs-
kéjével, az első osztályba iratkozó a vo-
natkozó min. rendelet értelmében anya-
könyvi tanusítványt nyújtani. Egyedül
jelentkező gyermekeket nem vesznek
föl. Az I. számú (Magyar-utcai) és a III.
számú (Tomaseváci-uti) iskolákban a be-
iratások az új épületekben eszközöltetnek.

Az I. számú (Magyar-utcai) iskolában a beiratások alkalmából a
következő utcákban lakó tanulók tartoz-
nak jelentkezni: Német-utca, Lenau-utca,
Német-végsor, Kis-utca, Aradáci-ut, Bol-
dogasszony-utca, Kossuth-utca, Kálvária-
utca, Eleméri-sor, Honvéd-utca, Szent
Vendel-utca, Révai-utca, Áttila-utca, Ka-
rácsny-utca, Korvin-utca, Magyar-utca,
Sas-utca, Szent Gellért-utca, Hadzsits
Lázár-utca, Deák Ferenc-utca, Melencei-ut
(Deák Ferenc-utcaig). Azonkívül a város
I., II. és III. kerületéhez tartozó kültel-
kek, a vasuti indóházak környékei.

A II. számú (volt központi) iskolához tartoznak a következő ut-
cák: Váraljai-utca, Szent István-utca,
Csáky-utca, Szerb-zárda-utca, Kisfaludy-
utca, Brankovics-utca, Petrovics-utca,
Luther-utca, Báthory-utca, Garay-utca,
Jurisics-utca, Dóczy-utca, Nádor-utca,
Nicky-utca, Uri-utca, Zápolya-utca, Me-
gyeház-utca, Ferenc József-tér, Hunyadi-
utca, Árpád-utca, Jenő herceg-utca,
Szerbtemplom-utca, Gimnázium-utca, Vá-
rosház-utca, Kinizsi-utca, Eötvös-utca,

Gizella-part, Rudolf-part, Martinuzzi-utca, Vászár-tér, Hertelendy-utca, Dugonics-utca, Vilkovics-utca, Szent György-utca, Erdő-sor, Szent Mihályi-sor, Kálvin-tér, Széchenyi-part, Mercy-utca, Arany János-utca, Béga-végsor, Bajza-utca, Toldi Ferenc-utca, Rákóczi-utca, Losonczy-utca, Mária Terézia-utca, Bakics-utca, Somogyi-utca. Valamint a IV., V. és IX. kerületekhez tartozó külterkek.

A III. számú (Tomaseváczy-utcai) iskolába iratkoznak a következő utcákban lakó tanulók: Erzsébet-tér, József főherceg-utca, Mátyás király-utca, Kölcsey-utca, Kazinczy-utca, Tökölly-utca, Ecskai-ut, Tomaseváczy-utca, Csernovics-utca, Laudon-utca, Aracs-utca, Vajta-utca, Alkotmány-utca, Korona-utca, Valéria-part, Gabona-tér, Dugonics-utca, Keve-utca, Szentkirály-utca, Szilágyi-utca, Horom-utca, Szent Miklós-utca, Temesvári-utca, Vörösmarty-utca, Juranics-utca, Mészáros Lázár-utca, Petőfi-utca, Vukovics-utca, Batthyány-utca, Zsigmondfalvi-sor, Déli-sor, Keleti-sor, Béga-végsor és a VI., VII. és VIII. kerületek külterkei.

Ezen beosztás pontos betartására az igazgatók szigorúan ügyelni fognak.

Az iskolai gondnokság fölívja a szülőket s gyámokat, hogy 6—12 éves tanuló gyermekeiket a mindennapi iskolába a fenti napokon beírni el ne mulasszák, mert a később jelentkezők meg fognak bírságotlanni. A 12-ik életévet betöltött s általában azon gyermekek, kik a mindennapi iskola egész tanfolyamát bevégezték és valamely más tanintézetben tanulmányaikat nem folytatják, sem pedig iparos vagy kereskedői pályára nem léptek, kötelesek 3 éven át a gazdasági iskolába járni. A gazdasági népiskolai beírások a mindennapi iskolások beírásával egyidejűleg eszközöltetnek a II. számú állami elemi iskolában. A felvétel teljesen díjtalan.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Augusztus 27.

Barométer sülyed 757.5. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 19.0 C°. Hőmérséklet: maximum 26-kán 21.6 C°, min. ma reggel 12.5 C°. Csapadék 5.2 mm. Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség NW3. Jöslat a következő 24 órára: Száraz, meleg.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Kalazanti József emléke.** Ma van a kegyes tanítórend nagynevű megalapítójának, Kalazanti Józsefnek nevenapja. A kegyes tanítórend erről mindig kegyelettel emlékezik meg s így nálunk is délelőtt fél 12 órakor ünnepi istentisztelet volt a piarista-templomban. Az istentisztelet alatt, amelyet Palkovics Károly végzett, a filharmóniai egyet női kara előadta Gluck Himnuszát, Hartl „O salutaris hostia” és Pretorius Agnus Dei című műveit, Kiss Gyula pedig orgonázott. Délután 2 órakor ünnepi ebéd volt a piaristáknál.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Hlatky Agostonné zombolyai és Heumann Hedvig törökbeesi áll. el. iskolai tanítókat, továbbá Szabó László orosz-lamosi és György István lupényi áll. el. iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Görögkeletiek Nagyboldogasszonya.** A görög keleti hitvallásnak a holnapi napon ünneplik Nagyboldogasszony napját, amely alkalomból a külső szerb templomban 9 órakor istentisztelet lesz. Holnap lesz egyttal a belső városi szerb

templom védőszentjének az ünnepe is. Ez alkalomból a ünnepi ájtatosságok már ma este fél 7-kor az ugynevezett „éjjeli misével” veszik kezdetüket, holnap pedig a 9 órai nagymise után az Árpád- és a Hunyadi-utcaikon át ünnepi körmenet lesz, utána a hitközségi díszteremben vízszentelési követezik. Délután 3 és 4 óra között ugyanott megtartják a szokásos kalácsvágást s az egész délután folyamán pedig a szerb templom udvarán népünnepély lesz.

— **Beiratások a Messinger Karolin-féle leánynevelőintézetbe.** A helybeli Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézet elemi, polgári-kereskedelmi továbbképző tanfolyamba a beiratások az 1913/14. isk. évre szept. hó 1., 2., 3. és 4-én eszközöltetnek d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig. Szept. 5-én fél 9 órakor ünnepélyes istentisztelet és az iskolaév megnyitása. A felvételi, javító- és pótvizsgák szept. 4-én d. u. tartatnak meg.

— **Gépészek vizsgája.** A gőzgépekezők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1913. évi szept. hó 7-én reggel 8 órakor a magy. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Agyonütötte a szikla.** D'Elle Vaux Béla nyugalmazott resiczabánvai főszolgabíró kőbányájában vasárnap délután két órakor Zsura Jon munkást egy lefelé guruló szikla elütötte; a szerencsétlen ember a helyszínen meghalt. Zsura még vasárnap előleget kért főnökétől, hogy három kis leánykájának cipőt vásároljon.

— **Megszűnt az ebzárlat.** A július 17-én negyvennapra elrendelt ebzárlat a tegnapi nap folyamán letelt s így a zárlatot a polgármester feloldotta.

— **Vesztett kutya garázdálkodása.** Gyertyámos községben egy veszett kutya iszonyu garázdálkodást vitt végbe. Nem kevesebb, mint nyole embert harapott meg, amíg végre sikerült ártalmatlanná tenni. Többek közt Walzer Ilona nevű kisleányt is megharapta a veszett kutya, éppen akkor, amikor a kisleány apja halálának szomorú híret akarta elvinni nagyszüleinek, a szomszédos utcában lakó Kisfaludy Péter ügyvédnek. A meg-mart embereket fölszállították a budapesti Pasteur-intézetbe s a kutyákra szigorú zárt rendelték el.

— **Aki ok nélkül szurkál.** Otyesku Prokop remetelonkai harmincegy éves esősz Unip községben Feiszt Jakabnál van alkalmazásban. Tegnapelőtt Otyesku elment Ujlakra, hogy bocskort vásároljon. Utközben betért egy korszába s rendelt magának egy pohár pálinkát. A békésen ülő emberhez egyszerre odament Tompa lugoshelyi lakos és szó nélkül kést rántott s azt a szerencsétlen Otyesku hasába szurta. A megsebesült embert a temesvári közkórházba szállították, a merénylet pedig letartóztatták.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Aug. 30. Közig. bizottság ülése.

Irodalom.

(*) **Hebehurgya Jancsival** ismét mulatságos históriák történetek. El kell hinnünk, hogy úgy van, mert Balla Ignác másként nem beszélne el, mint mulatságos történetet. Az En Ujságomban. A szórakoztató, elmés és tartalmas gyermeklapnak ez a legújabb alakja: a mindent elcsúszó kis rontó Pál, a Hebehurgya Jancsi. Mellette persze Tányértalan Tóhótóm is itt van, barátjával Bendeguzzal s ugyancsak nevetni fognak, akik olvassák, hogy miféle dolgokon tőri a fejét. Pósa Lajos két verset is ad elő Az En Ujságom mesélő dobogójáról, prózát írtak még Zöldi Márton, Kelecsényi Jánosné, a Vig Flótás és Gyökössy Endre. Az illusztrált, sok képpel telehíntett lapot a gyerekek Pósa bácsija szerkeszti.

Az En Ujságom előfizetési ára félévre 5 korona. Kiadóhivatala Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

(*) **A Darwin.** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának augusztus 15-iki száma is telve van a megszokott érdekes és amellet komoly tudást, műveltséget terjesztő közleményekkel. Az első cikkben Bölsche (eseveg) arról, „Hogyan fedezte föl a mi méhünk Amerikát?”, „Jáva szigetén” címmel egy ültetvényes mondja el az ottani földművelési viszonyokat. Mendé Jenő „A naprendszer kiterjedéséről” való legújabb ismereteinket közli. Dr. Gáspár Lajos „A magaslati levegőről” mond el most aktuális dolgokat. Mészáros Ignác az illatszerek mai készítmódját ismerteti. A „Technikai haladás” c. rovatban a tantálm mai alkalmazásairól olvashatunk.

A „Darvin” előfizetési ára félévre 5 kor; kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 60 alatt van. Mutatványszámot szívesen küldenek.

(*) **A Politikai hetiszemle,** politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg:

A közigazgatás rendezése. Irta: R. — Belföld: A politikai helyzet. Irta: sz. s. — Külföld: Utazás a revízió körül. Irta: Székely Sámuel. — Közgazdaság: A háboru pénzügyi előkészítése. Irta (*). — Az értéktőzsdéről. Irta: B. A. — Társadalom: Szent István napja és a sportünnepélyek. Irta: Örs. — A hétről: A király születése napja. — Hazay báró kitüntetése. — Hel-tai Ferenc temetése. — A tartalékosok hazabocsátása. — Nemzetközi közgazdasági tanfolyam. — Bebel halála. — A kőszegi vasutas árvaház. — Közgazdasági közlemények.

(*) **A vándormadár.** Krudy Gyula egyre nagyobb sikereket arat novelláival, regényeivel, ma már szinte hirtelen első íróink közé emelkedett. Hogy nemes és finom művészetéből az ifjúságnak is jusson, sietett őt megnyerni munkatársul Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás számára s e kedves lapnak augusztus 24-iki legújabb számában is van egy bájos elbeszélése.

Zeneiskola!!

Van szerencsém a mélyen tisztelt szülők és zenét tanulni óhajtok szives figyelmébe ajánlani

Nagybecskereken Árpád-u. 7. sz. a. levő

zeneiskolámat,

ahol a következő iskolai év ez évi szeptember hó 1-én megkezdődik és ahol lelkiismeretes vezetés mellett bárki hegedű-, gordonka-, tárogató-, fuvola-, clarinett- és harmonium-játékban, ezenkívül minden fuvó- és vonós-hangszereken való játékban, továbbá énekben, zeneelméletben, összhangzattanban és zene-történelemben szakszerű oktatást nyerhet.

Tisztelettel

Gilde Vendel,

konzervatoriumot végzett okleveles zenetanár.

Beiratások: aug. 25-től kezdve naponta d. e. 8—11-ig, d. u. 3—6-ig. 593-x.2

Ugyane számba irt Lampérth Géza és Benedek Elek, elbeszélést Szemere György, regényfolytatást Sebők Zsigmond és Rákosi Viktor, mesét Elek nagyapó, cikket a régi gyermekviselőtről Zuboly, mókát Zsiga bácsi stb. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Törvénytörvények.

§ Egy kabaré bonyodalmai. Megirtuk annakidején, hogy a módosi kir. járásbíró-ság június hónapban egy felmentő ítéletet hozott hatóság előtti rágalmasz véttségével vádolt ifj. Hegedüs János, Láng Károly, Kiss Gyula és Várady Imre ügyében, akiket Ujházi Lajos fogott pörbe, mivel fentnevezettek róla azt állították, hogy egy Módoson, az árvizkárosultak javára rendezett kabaré-előadásnak felülfizetéseit nem juttatta rendelkezési helyére. Ujházi az ítélet ellen felebezett. A nagybecskereki kir. törvénytörvények felebbviteli tanácsa hétfőn tárgyalta ezt az ügyet s a módosi járásbíró-ság ítéletét helybenhagyta.

TÁVIRATOK.

A balkáni helyzet.

A drinápolyi kérdés. — Török—bolgár tárgyalások. — A román csapatok kivonulása Bulgáriából. — Harc a maliszorok és montenegróiak között.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint valami tengeri kigyó, úgy huzódik végehossza befejezetlenül a drinápolyi kérdés. Mindennap más-más hírek érkeznek s már a legnagyobb balkán-szakértő sem ismeri ki magát benne. Az egyik nap a békés megegyezés közeli kilátásairól hoz híreket s a másik napon ezt lecáfolják. Tegnap a török—bolgár közvetlen tárgyalásokról érkeztek jelentések, a mai jelentések viszont semmit sem akarnak erről tudni. Közben Skutari közelében Tuzinál megint dörögnek az ágyuk s arról szól a hír, hogy a maliszorok és a montenegróiak között folyik a harc. Ilyen körülmények között igazán sejteni sem lehet, hogy mikor lesz valósággal béke a Balkánon.

Mai jelentéseink a következők:

A drinápolyi kérdés. — A török—bolgár tárgyalások.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, Törökország és Bulgária között a drinápolyi kérdésben nincsenek közvetlen tárgyalások s a hatalmak ez irányban nem is interveniálnak.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Nacsevic bolgár meghatalmazott a török kormányval bizonyos területek kiegészítése és a hadifoglyok kicserélése dolgában tárgyal. A tárgyalások nem vonatkoznak Drinápoly átengedésének kérdésére, mert erre nézve Nacsevic semmiféle utasítást nem kapott kormányától.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A belügyminiszter és Enver bej tegnap Drinápolyból Kirkilisszébe mentek át. A konstantinápolyi távirat megjegyzi, hogy a drinápolyi kérdésben semmi tennivaló nincs, mert a drinápolyi kérdés meg van oldva.

A román csapatok kivonulása Bulgáriából.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a román csapatok már majdnem teljesen kivonultak Bulgária területéről s két-három nap múlva egyetlen román katonára sem lesz Bulgáriában.

Harc a maliszorok és montenegróiak között.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Skutariából sürgönyzik: Tuza felől tegnap óta erős ágyudörgés hallatszik. A maliszorok és montenegróiak között heves harc folyik. A lakosság fölfegyverkezett. Tuziból a harcról még nem érkezett bővebb hír.

A király hazatérése Ischlből.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király szeptember 9-ikéig marad Ischlben s azután hazatér Bécsbe, illetőleg Schönbrunnba. A király ischli tartózkodása alatt még több politikai audiencia lesz Ischlben s a többek közt audiencián jelennek meg Tisza István gróf és Stürgkh gróf miniszterelnökök.

A horvát királyi biztos gyógyul.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, Skerlecz Iván báró királyi biztos állapota a teljes gyógyulás felé halad. A beteg sebé egészen tiszta s most már abszolút nem kell tartani komplikációktól.

A bécsi orosz nagykövet távozás.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervári jelentések megerősítik, hogy Giers bécsi orosz nagykövet az őszszel távozik állásából s az utódja a bukaresti orosz követ lesz.

A kolera Belgrádban.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a győzelmesen bevonuló szerb sereg ismét nagymértékben megfertőzte a várost kolerával. A bevonulás napján reggeltől estéig a katonák közt ötven újabb kolerabetegedés történt. A betegeket a katonai kórház mellett levő járványkórházba vitték.

Az értéktőzsde.

Budapest, aug. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a vezető értékek délben a következőleg zártak: Magyar Hitel 825, Osztrák Hitel 625.50, Koronajáradék 81.30, Jelzáloghitelbank 423, Leszámitoló Bank 518, Hazai Bank 286, Magyar Bank 555, Rimamurányi 713, Salgótarjáni 766, Közuti Vasut 644.50, Villamos Vasut 355.50.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.44
Buza (1914. áprilisra)	11.92
Rozs (októberre)	8.76
Zab (októberre)	8.22
Tengeri (augusztusra)	8.23
Tengeri (szeptemberre)	8.18
Tengeri (1914. májusra)	7.48

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, ilusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklám-cédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. 425-x-26

Az 1913—14-iki tanévre

2 gimnáziumi tanulót

teljes ellátásra elvállalok.

Kiss István

kir. bírósági végrehajtó,

Nagybecskerek, Nádor-utca 4. sz.

593-6.2

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

INDUL.		óra
Nagybecskereki pályaudvarról.		
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		6:21
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		7:10
Karlova délelőtt		10:00
Karlova—Szeged—Budapestre délelőtt		11:27
Karlova—Szegedre délután		1:13
Karlova—Szeged—Budapestre este		7:18
Szécsény—Módos—Zombolya—Temesvárra d.e		6:25
Zombolya—Szeged—Budapestre délután		4:00
Pancsovára délelőtt		8:10
Pancsovára délután		5:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		
Módos—Temesvárra reggel		3:33
Zombolya—Temesvárra délelőtt		10:59
Antalfalvára reggel		4:30
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25
ÉRKEZIK.		
Nagybecskereki pályaudvarra.		
Budapest—Szeged—Nagyik.—Karlováról este		9:21
Budapest—Szeged—Karlováról este		7:17
Budapest—Szeged—Karlováról délután		4:50
Budapest—Szeged—Karlováról délután		3:11
Szeged—Karlováról délelőtt		9:24
Budapest—Szeged—Karlováról délelőtt		6:49
Temesvár—Zombolyáról délelőtt		9:28
Temesvár—Zombolyáról este		6:40
Pancsováról délelőtt		8:38
Pancsováról este		7:09
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		
Módosról reggel		6:56
Szécsányról este		8:16
Pancsováról délután		5:04
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:10
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délelőtt		8:23

Bei allen Eingaben ist nachstehende Geschäftszahl anzugeben: Geschäftszahl A VI 39/13-16.

589-8.8

Aufforderung

an die Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger eines Ausländers.

Am 13. Jänner 1913 ist die nach Nagybecskerek zuständige ung. Staatsbürgerin Irene Kovács Private in Wien, VI. Brückengasse 8a, woselbst sie ordentlichen Wohnsitz hatte, ohne Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung verstorben.

Gemäß §§ 137, 138 kais. Pat. v. 9. August 1854 R. G. Bl. Nr. 208 werden alle Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger, die österreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde sind, aufgefordert, ihre Ansprüche an den Nachlaß längstens **bis 7. Oktober 1913** beim gefertigten Gerichte anzumelden, widrigens der Nachlaß ohne Rücksicht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von dieser legitimierte Person ausgefolgt werden kann.

Zugleich werden gemäß § 140 kais. Pat. vom 9. August 1854 R. G. Bl. Nr. 208 mit Rücksicht darauf, daß die hierlands befindlichen Erben um die Vornahme der Verlassenschaftsabhandlung durch die österreichische Gerichtsbehörde angefleht haben, die allfälligen auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer aufgefordert, ihre Ansprüche in der gleichen Frist anzumelden und bekannt zu geben, daß sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen, widrigens, wenn letztere nicht selbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hierlands und zwar mit den sich meldenden Erben allein gepflogen würde.

K. f. Bezirksgericht Neubau

Abteilung VI, Wien, am 7. August 1913.

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573-x.7

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár

a „Népbank“ főkönyvelője.

**10 hónapra
alkalmazást keres**

egy jegyzői tanfolyamhallgató

Beszél magyarul és románul.

Cim a kiadóhivatalban.

569-3.3

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

k i a d ó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26-x.6

Házeladás.

Nagybecskereken a Mária Terézia-
utcában levő 2053. ó. i. számú

ház,

sarkon, jó forgalmu helyen, különösen mézsáros s minden más üzletnek alkalmas, szabad kézből kedvező feltételek mellett

azonnal eladó.

Sővebbet a tulajdonosnál.

599-1.1

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál“

pol. napilap kiadóhivatala.

Szeged—Nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes 1913 május hó 1-től.

Oda.							Szeged—Karlova—Nagybecskerek.							Vissza.						
Szv. 4708 I-III.	Szv. 4710 I-III.	Szv. 4712 I-III.	Szv. 4702 I-III.	Szv. 4714 I-III.	Szv. 4716 I-III.	Szv. 4704 I-III.	194.							Szv. 4707 I-III.	Szv. 4701 I-III.	Szv. 4709 I-III.	Szv. 4711 I-III.	Szv. 4703 I-III.	Szv. 4715 I-III.	Szv. 4717 I-III.
0	1015	—	825	825	840	240	ind. Budapest nyugoti pályaudvar (191)	é	405	125	745	745	635	1100	—	715				
945	—	429	748	748	925	138	ind. Temesvár-Józsefváros (191)	é	1233	206	606	606	606	822	517					
1222	—	820	1108	1108	—	445	é	802	1030	230	230	314	629	242						
155	451	949	1146	1201	229	615	ind. Szeged x (191, 193)	é	715	941	1145	118	255	555	1234					
*200	457	*954	—	*1206	*234	*620	ind. Szeged	é	*709	—	*1140	*113	—	*550	*1229					
208	505	1001	1156	1213	242	628	é	700	929	1131	105	243	541	1220						
209	506	1002	1157	1214	243	629	ind. Szőregh (191)	é	659	928	1130	104	241	540	1219					
216	514	*1008	—	1221	251	636	é	652	—	1123	*1258	—	533	1212						
*222	*520	*1013	—	*1227	*257	*642	↑	*645	—	*1116	*1253	—	*526	*1205						
229	528	*1019	—	1234	305	649	↑	638	—	1109	*1247	—	519	1158						
236	535	1025	—	1242	313	656	↑	631	—	1102	1241	—	512	1151						
—	*545	*1034	—	1253	*323	*706	↑	*620	—	*1051	*1205	—	501	—						
303	604	1049	1240	112	343	724	↑	611	855	1042	1157	208	451	1131						
316	617	*1101	—	116	358	737	↑	550	—	1021	*1135	—	428	1106						
326	627	1109	1259	145	420	747	↑	541	832	1012	1127	144	418	1054						
339	640	é	—	158	433	800	↑	528	—	959	—	—	404	1040						
*346	*647	—	—	*205	*440	807	↑	*519	—	*950	—	—	*355	*1031						
355	656	—	159	214	449	816	↑	511	*812	942	—	120	347	1023						
*409	711	—	—	229	504	*830	↑	446	—	917	—	—	321	1005						
420	722	—	—	240	515	841	↑	435	—	903	—	—	310	952						
430	732	—	145	250	525	851	↑	435	745	903	—	1252	310	940						
543	833	—	404	404	—	1013	é	346	636	—	—	1140	22	720						
—	—	—	—	—	—	—	é	—	—	—	—	—	—	—						
346	636	—	140	225	225	720	ind. Nagyikinda (201)	é	—	832	—	140	44	1013						
449	742	—	150	305	535	800	ind. Karlova x (201)	é	—	741	856	1142	1247	256	909					
459	751	—	—	314	544	—	é	—	—	848	1134	—	248	900						
*508	*800	—	—	*323	*553	—	é	—	—	*839	1125	—	239	849						
539	824	—	223	350	617	833	é	—	713	820	1105	1219	219	829						
557	841	—	—	407	634	—	é	—	—	754	1044	—	157	802						
612	855	—	247	421	648	857	é	—	—	646	741	1031	1152	144						
634	910	—	259	436	703	*909	é	—	—	*633	725	1015	*1139	128						
649	924	—	311	450	717	921	é	—	621	710	1090	1127	113	718						
1207	—	—	903	903	—	—	é	—	—	—	510	510	—	326						
							* Feltételes megállás.													
Oda.							Nagykikinda—Karlova.							Vissza.						
Vv. 4812 I-III.	Szv. 4802 I-III.	Szv. 4804 I-III.	Szv. 4806 I-III.	Szv. 4808 I-III.	201.							Szv. 4801 I-III.	Szv. 4803 I-III.	Szv. 4805 I-III.	Szv. 4807 I-III.	Vv. 4811 I-III.				
805	1015	—	825	240	ind. Budapest nyugoti p. u. (191)	é	125	405	125	745	635	1100	—	715						
—	—	423	925	424	ind. Temesvár-Józsefváros (191)	é	788	1233	—	606	606	—	—							
346	636	1140	225	720	ind. Nagyikinda x (179, 191, 197)	é	545	833	140	404	1013									
*409	*658	*1200	*245	*740	ind. Váalom	é	*525	*813	*120	*344	*950									
425	713	1214	259	755	é	510	758	105	329	935										
715	941	256	555	1284	é	155	451	—	1201	615										
649	921	311	450	921	é	—	621	1127	113	718										
1207	—	903	903	—	é	—	—	510	—	326										